

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZEW/500/28/2012/AM

Warszawa, 19 października 2012 roku

**Państwo
Kuratorzy Oświaty
wszyscy**

jestem zaniepokojony liczbą wpływających do mnie interwencji dotyczących dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a wśród nich dzieci z niepełnosprawnością. Przecież to odpowiednio zorganizowana edukacja daje im szansę na rozwój oraz osiąganie sukcesów na miarę swoich możliwości.

Rodzice najczęściej skarżą się na niewłaściwie zorganizowaną pomoc psychologiczno-pedagogiczną (lub jej brak) i nierealizowanie zaleceń wynikających z orzeczeń i opinii wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Coraz częściej wskazują na utrudnienia w dowożeniu dzieci z niepełnosprawnością do szkół, w których – ich zdaniem – zalecenia poradni będą najlepiej realizowane. Niestety, nie zawsze są to szkoły rejonowe. Zwracają się do mnie także o pomoc, gdy gminy nie wyrażają zgody na zatrudnienie w szkołach ogólnodostępnych nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej, którzy byłiby w stanie współorganizować kształcenie uczniów z niepełnosprawnością w myśl § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki (...). Zupełnie nowym problemem jest odmowa przez jednostki samorządu terytorialnego przyznania środków na realizację nauczania indywidualnego dzieciom posiadającym orzeczenia wydane przez właściwe poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Nasilenie się powyższych problemów, skutkujących ewidentnym naruszeniem praw dziecka, jest dla mnie tym bardziej przykre, że zbiega się z ratyfikacją Konwencji Praw Osób Niepełnosprawnych, która powinna zapewnić szczególną pomoc i ochronę także dzieciom z niepełnosprawnościami. Ten ważny dokument został podpisany przez Prezydenta

Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego kilka dni po rozpoczęciu tego roku szkolnego – 6 września 2012 roku.

Jestem przekonany, że środowisko oświatowe w sposób szczególny powinno odnieść się do Konwencji, przyjmując na siebie obowiązek szerzenia wiedzy na ten temat w lokalnych społecznościach, oczywiście zaczynając od jego szczegółowej analizy podczas zebrań rad pedagogicznych. Uregulowania Konwencji powinny nie tylko być znane nauczycielom, ale także ukierunkować ich działania podejmowane wobec dzieci, które ów dokument ma chronić. To oni przecież najlepiej znają bariery, jakie na co dzień muszą pokonywać rodzice dzieci z niepełnosprawnością w walce o prawa swojego dziecka. Dobrze byłoby zatem, aby szkoła poczuła się odpowiedzialna za współdziałanie w edukacji naszego społeczeństwa także w tym zakresie.

Zwracam się zatem do Państwa z apelem, aby nauczanie włączające i kształtowanie wrażliwości pedagogów na potrzeby drugiego człowieka stało się w tym roku szkolnym najważniejszym elementem wspomagania nauczycieli. Przecież szkoła, która potrafi zadbać o dobro dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, to tak naprawdę szkoła idealna dla wszystkich uczniów – będzie bowiem uczyła tolerancji dla drugiego człowieka, zapewniała odpowiednie warunki do nauki każdemu dziecku, a nauczycielom dawała szansę rozwoju jako pedagogom. Tego celu nie uda się jednak osiągnąć bez edukacji i kształtowania postaw samych nauczycieli. Jak ważne jest doskonalenie w tym zakresie, świadczy chociażby list młodej pani pedagog (w tym roku rozpoczynającej pracę), która kilka dni temu poprosiła mnie o wskazanie przepisów prawa pozwalających na przeniesienie nadpobudliwego 6-latka do innej szkoły. Fakt ten – aczkolwiek jednostkowy – dobitnie potwierdza niewystarczające przygotowanie młodych nauczycieli do radzenia sobie z problemami w szkole i udzielania dzieciom właściwej pomocy, a także wskazuje na ogromnie ważną rolę dyrektora, jako osoby odpowiedzialnej za pracę szkoły i wspierającej nauczycieli.

Rozmawiając o potrzebach dzieci, warto konsekwentnie podkreślać konieczność współpracy szkoły z rodzicami uczniów, bo to przecież właśnie oni są pierwszymi obserwatorami potrzeb dziecka. Dlatego na każdym etapie edukacji współpraca z nimi jest niezbędna, a szkoła, jako jednostka zatrudniająca specjalistów w dziedzinie edukacji i wychowania, winna zapewniać im merytoryczne wsparcie w rozwiązywaniu problemów z dziećmi.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 10 a ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2000 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się do Państwa z prośbą o uwrażliwienie dyrektorów szkół na przedstawione przeze mnie

problemy i zachęcenie ich, aby w tym roku szkolnym w sposób szczególny odnieśli się do zadań szkoły służących realizacji właściwie zorganizowanej pomocy dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a przede wszystkim tym, których chroni Konwencja Praw Osób Niepełnosprawnych.

Wyzorami nacunh
Marek Puchalski